

ახალი ბენათლება

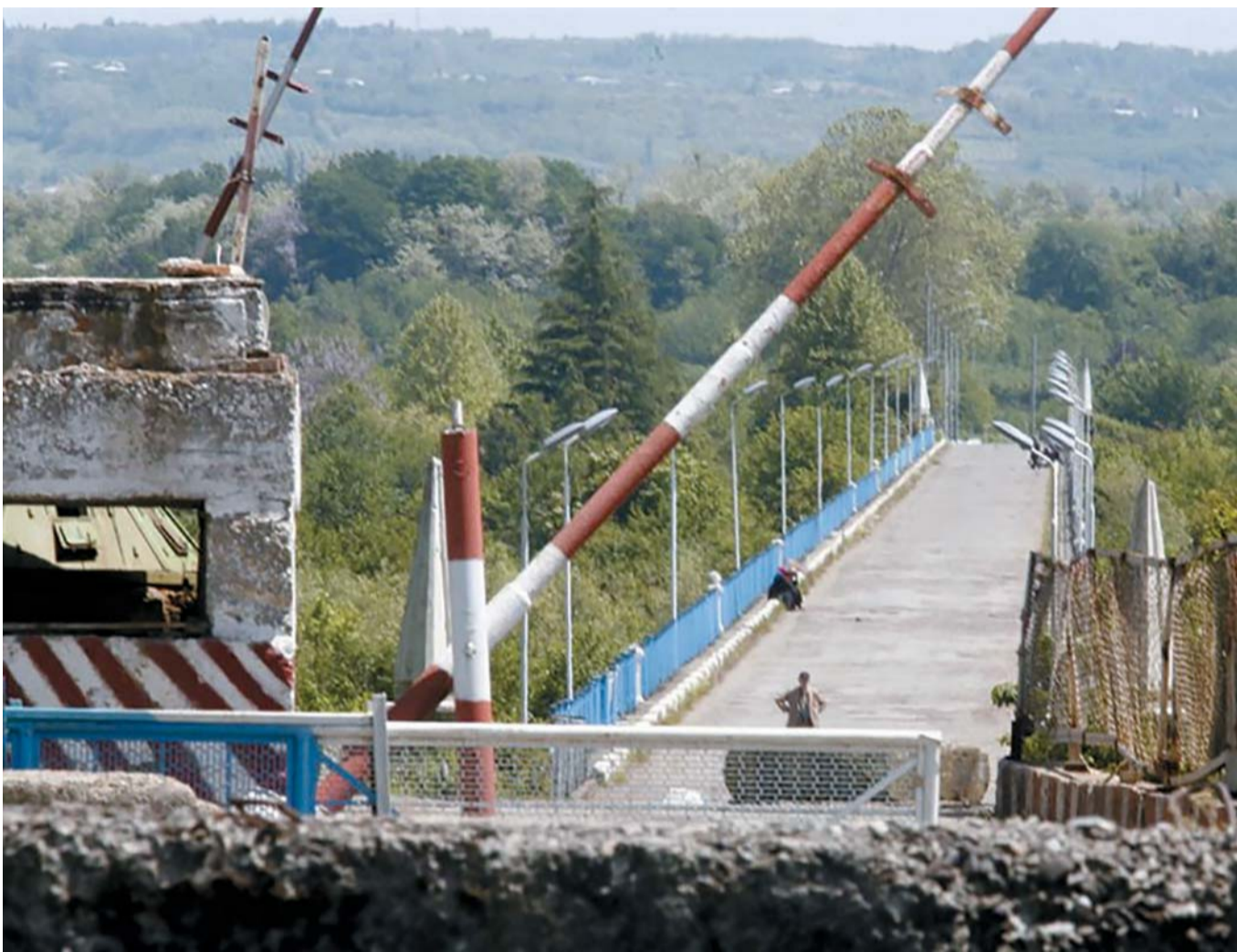
23 თებერვალი - 1 მარტი 2017

ფასი 1 ლარი 70 თეთრი

№6 (760) გაემოქმედდა 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

როგორც მკვლევარი ანგარიში

გავშვის უფლებები გამყოფ ხაზს იქით

ადგილობრივი და საერთაშორისო პარტნიორების ზოგადი შეფასებით, გავშვით უფლებების მხრივ, აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში მდგომარეობა ისეთივეა, როგორც დანარჩენ საქართველოში.

გარკვეულ შემთხვევებში უკეთესი მდგომარეობაც კი ფიქსირდება, ვიდრე დანარჩენ საქართველოში. მაგალითად, ამ რეგიონებში თითქმის არ არიან ქუჩაში მცხოვრები ან მომუშავე ბავშვები. აფხაზეთში არ არის დიდი ზომის ბავშვთა ზრუნვის ინსტიტუციები და დაობლებულ ბავშვებზე ზრუნვას, როგორც წესი, ახლო ნათესავები კისრულობენ.

გვერდი 6

პროფესია პედაგოგი

შეგვხვდეთ ისე, როგორც ჩვეულებრივ აღამიანებს

რუბრიკის „პროფესია პედაგოგი“ სტუმარია 202-ე უსინათლოთა სკოლა-პანსიონის ინგლისური ენის მასწავლებელი გურანდა ჯამათაშვილი

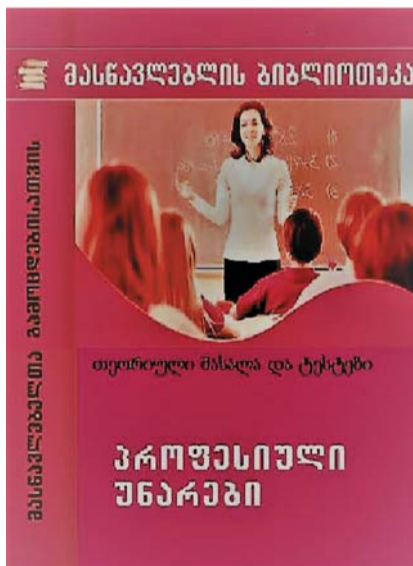
გვერდი 4

მასწავლებლის გიგლიოთაქა

პროფესიული უნარები

დახმარა სსიპ-საქართველოში მანუათნიცა
უაქა სიგნის მასწავლებლისთვის

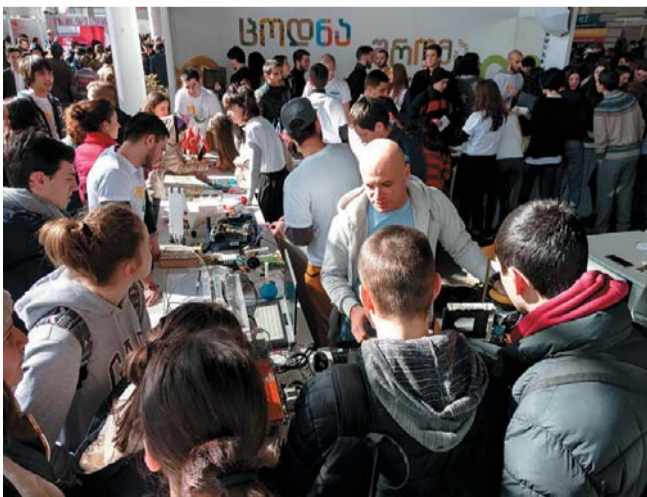

პროფესიული
უნარების

სახელმძღვანელო დაგეგმვაზე და მოუკიდებლად მოემზადეთ პედაგოგიური უნარების გამომცდისთვის. მასალა წარმოდგენილია კითხვა-პასუხის სახით, მდიდარი კონკრეტული მაგალითებით და შეიცავს ცოდნის შესამოწმებელ ტესტებს პასუხებით.

თემატიკა: გაკვეთილის დაგეგმვა, სწავლების მეთოდები, კლასის მართვა, შეფასება, რესურსები, კათოდრაზა მუშაობის ფორმები, გამჭოლი კომპეტენციები, მოტივაცია, ინკლუზიური საკლასო გარემო და ის, კომუნიკაცია, სასკოლო კონფლიქტები, გაკვეთილის ტიპები, საგანმანათლებლო რესურსის ტიპები და მისი შექმნის ეტაპები, სწავლის და განვითარების თეორიები და ა.შ.

ფასი - 15 ლარი მიმდინარეობს ხელმოწერა

საგანმანათლებლო გამოფანა მრავალმხრივი ასპარეზი პროფესიის არჩევინსათვის

გვერდი 2

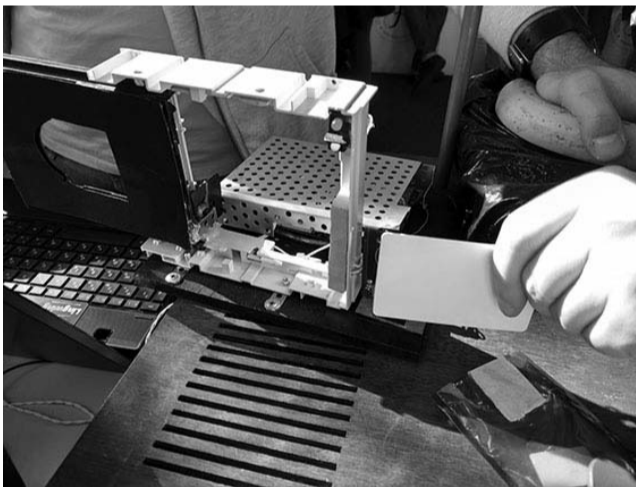
მრავალმხრივი ასპარეზი პროფესიის არჩევისათვის

ანა ფირცხალაშვილი

17-19 თებერვალს, ექსპოზიციის მე-11 პავილიონი საერთაშორისო საგანმანათლებლო გამოფენას დაეთმო. ბუნებრივია, დამთვალიერებელთა უმრავლესობა ახალგაზრდობა იყო. მომავალი აბიტურიენტები ინტერესით ეცნობოდნენ ქართული თუ უცხოური უმაღლესი სასწავლებლების შეთავაზებას, რომელთა წარმომადგენლები დაუზარებლად (ვინ იცის მერამდენედ) ყვებოდნენ საკუთარი უნივერსიტეტების საგანმანათლებლო პროგრამების, სწავლის დაფინანსების პირობების, სტიპენდიებისა და გრანტების შესახებ, სთავაზობდნენ საინფორმაციო ბუკლეტებს. ზოგადად, მსგავს გამოფენებზე უნივერსიტეტები ცდილობენ, ის მიმართულებები წარმოაჩინონ, რაც ვიზუალურადაა შთაბეჭეტი და თანამედროვე. ასე მიგვიზიდა ერთ-ერთმა ბანერმა წარწერით „ელექტრონული და რობოტეკნიკის აკადემია“. როდესაც მათ მაგიდასთან შეჯგუფებული ახალგაზრდების რიცხვი შემცირდა, ერთ-ერთ მათგანს (სულ ორნი იყვნენ) გავესაუბრეთ. **სოსო მინდიაშვილი** სტუ-ს სტუდენტი აღმოჩნდა, რომლის ბაზაზეც, უკვე 5 წელია, აკადემია ფუნქციონირებს. „ეს არის შესაძლებლობა ელექტრონიკით დაინტერესებული ადამიანებისთვის. ასეთები კი, ჩვენს ქალაქში საკმაოდ ბევრი აღმოჩნდა. მეცადინეობები შაბათ-კვირას ტარდება, აქ მოსწავლეები საბაზისო ცოდნას იღრმავებენ ელექტრონიკის, ვასწავლით ელექტროკომპონენტებს, სქემის აწყობას, მაღალკლასელებს – დაპროგრამებას. აქ ისეთ ცოდნას იღებენ, რასაც ნებისმიერი უნივერსიტეტის ელექტრონიკის მიმართულებაზე მიიღებდნენ I-II კურსზე, ხოლო თუ ამ მიმართულებაზე გააგრძელებენ უმაღლეს სასწავლებელში – მათ ეს პრაქტიკული ცოდნა და უნარ-ჩვევა უკვე ექნებათ, რაც ძალიან მნიშვნელოვანია.“

რაც შეეხება ჩვენ, სტუდენტებს, ვინც ამ კონტინენტთან ვმუშაობთ, სპეციალურ მომზადებას გავდივართ, რომ ჩვენი მოვალეობა კარგად შევასრულოთ.“

კიდევ უფრო ახალია ბიზნესისა და ტექნოლოგიების უნივერსიტეტი. აქ შექმნილ ინტერფეისს პროექტის მენეჯერი და უნივერსიტეტის ლექტორი **ზურაბ პერტია** წარმოადგენს. კომპანიის შესახებ ერთ სივრცეში თავმოყრილი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა (გაყიდვები, ადამიანური რესურსები და სხვ.) ტომპენეჯერებისთვის ოპერატიული გადაწყვეტილების მიღების საუკეთესო საშუალებაა. ვიზუალურად ძალიან საინტერესოდ და შთაბეჭეტივად გამოიყურებოდა პლანშეტი, რომლის შესახებაც ახალგაზრდა ლექტორი დანვრილედ

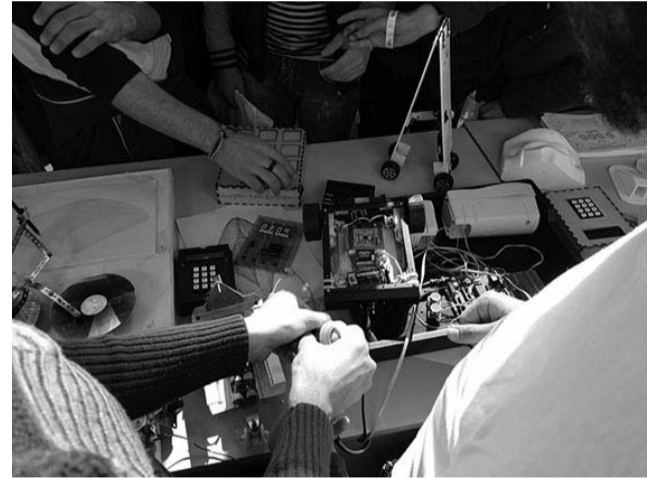
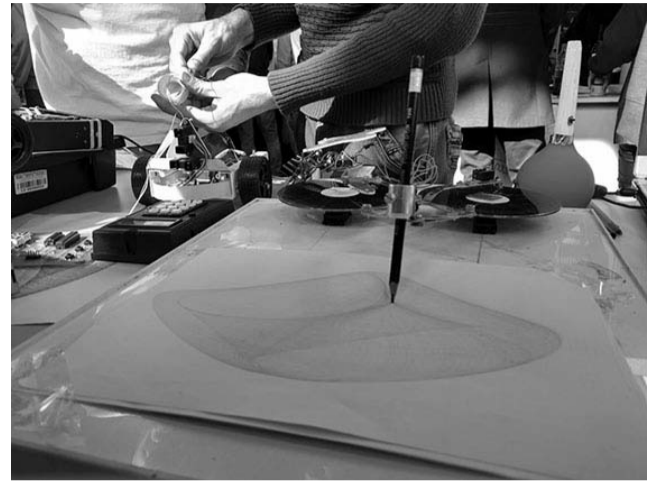
ბით ყვებოდა. ამიტომ ჩერდებოდა მის მაგიდასთან გამუდმებით სხვადასხვა თაობის ადამიანთა ჯგუფები.

ასევე ხალხმრავლობა იყო აგრარული უნივერსიტეტის ერთ-ერთი სექტორთან, ოღონდ, გამოკვეთილად, ახალგაზრდების, სადაც ათასგვარი სქემები და მოწყობილობები იყო გამოფენილი, წარმდგენლებიც ახალგაზრდები იყვნენ, აგრარული უნივერსიტეტის სტუდენტები. ერთ-ერთი მათგანი **მიქაელ გაგოშიძე**, რომელმაც გვითხრა: „ჩვენი უნივერსიტეტისთვის გამოფენაზე დათმობილი ფართიდან ეს მცირე მონაკვეთი ელექტრონული და კომპიუტერული ინჟინერიის სტუდენტებმა დავიკავეთ. ჩვენს ფაკულტეტზე გავდივართ ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან და რთულ საგანს, რომელსაც საკურსო პროექტს ვებახით – ყოველი სემესტრის ბოლოს, თითოეულმა სტუდენტმა კათედრას უნდა ჩააბაროს ერთი ნაკეთობა, დასრულებული პროექტი, თავისი აღწერილობით. აქ სწორედ, სამი წლის განმავლობაში (ახლა IV კურსზეა) შექმნილი საკურსო ნამუშევრები გამოვფინეთ, მე და ჩემმა მეგობრებმა: **ერეკლე ლეჟავამ, დავით კორძაიამ, ბექა ყორყორიანმა, ლევან მაკრახიძემ, ერეკლე მატიაშვილმა, ლევან ჯამაგიძემ, ოთარ ჯავახიშვილმა**.“

როგორც მიქაელმა თქვა, საკურსო პროექტების შექმნაში ბატონი **ალექსანდრე ანასოვი** ეხმარება. იგი სტუდენტების ლაბორატორიულ საქმიანობას ხელმძღვანელობს, ხოლო თავად მიმართულების ხელმძღვანელმა, ბატონმა **აკაკი ფალავამ** იქვე გაგვიზიარა საკუთარი მოსაზრება, თუ რატომ არის აუცილებელი სტუდენტებისთვის ამგვარი პრაქტიკული საქმიანობა. „განათლებისადმი მიდგომა ორგვარია – არის სწავლა და არის გაცნობიერება. საქართველოში, ძირითადად, უნივერსიტეტები პირველს ირჩევენ. ჩვენ, ისევე როგორც მსოფლიოს ნამყვანი უნივერსიტეტები, გაცნობიერების პრინციპის მიმდევრები ვართ, რადგან სწორედ ამის გამო არიან ისინი (და მათი კურსდამთავრებულები) წარმატებულები და, შესაბამისად, პრესტიჟულები. თუმცა, სწავლაც, ანუ თეორიული ნაწილი, აუცილებელია. თითოეული სტუდენტის პროექტს, სავალდებულოა, ახლდეს ვრცელი და დანვრილებითი აღწერილობა, უბრალოდ აქცენტი აწყობაზე კეთდება.“

შედარებით მოკრძალებული ფართი ეჭირა გამოფენაზე ჯუნიორ ერივმენტს, რომელიც **G-PRIED**-თან ერთად ახორციელებს პროექტს დაწყებითი კლასებისთვის. ამჟამად მათ ახალი პროგრამები ჰქონდათ წარმოდგენილი, შესაბამისი თვალსაჩინოებით, რაც აუცილებლად დაინტერესებდა არამარტო პროექტში ჩართულ 62 სკოლის დაწყებითი კლასების პედაგოგებს. განსაკუთრებულად თვალში საცემი იყო გამოფენაზე მხოლოდ 3 პროფესიული კოლეჯის მოწვევა („სპექტრი“, „იკაროსი“ და „გლდანის პროფესიული მომზადების ცენტრი“) და მათთვის მხოლოდ ერთი მცირე სექტორის დათმობა, იმ ფონზე, როცა განათლების ეს სეგმენტი, მთავრობის მიერ, პრიორიტედადაა დეკლარირებული, თუმცა, გამოფენის ინიციატორი და დამფინანსებელი ევროკავშირია და ამგვარ გადამწყვეტილებებსაც თავად იღებს.

კოლეჯის შესახებ ინფორმაციის მიღების მსურველთა რაოდენობა საგრძობლად, მცირე იყო, უნივერსიტეტებთან შედარებით. სიახლეებს, რომელიც ამ სფეროში იხერგება, მეტი აგიტაცია და მხარდაჭერა სჭირდება სახელმწიფოს მხრიდან, რომ თითოეულმა ახალგაზრდამ გაიცნობიეროს, რამდენად მნიშვნელოვანი შეიძლება გახდეს მისი კარიერისთვის იმ საგანმანათლებლო პროგრამების დაუფლება, რასაც პროფესიული სასწავლებლები სთავაზობენ. შემთხვევით „სპექტრის“ ერთ-ერთ კურსდამთავრებულს შევხვდით, რომელიც, მსხვილ პარტნიორ ორგანიზაციაში – **GEO TURAN**-ში დასაქმდა და მისი ხელფასი 1000 ლარზე მეტს შე-

ადგენს. ელექტრონული და ციფრული ხელსაწყობების დიგნოსტიკის შემკეთებლის პროფესიას **გიგა ჯანიაშვილი** 10 თვეში დაეუფლა და გამოფენაზე ჯეო ტურანის პროდუქციას წარმოადგენდა.

კოლეჯის პროფორინტაციისა და კარიერის დაგეგმვის მენეჯერი **თეა ლეჟავა** ამბობს, რომ, ბოლო ხანებში, პროფორინტაციის სანარმოებლად სკოლების კარი გაიღო და ყველა კოლეჯს შეუძლია, საკუთარი პროგრამები შესთავაზოს მაღალკლასელებს. ამ საშუალებას თავადაც იყენებენ როგორც სკოლებში, ისე სასწავლებლებში და პარტნიორ კომპანიებში, ბუნებრივია, გამოფენასაც ამ მიზნით გამოიყენებენ.

საკუთარი სასწავლებლის საზოგადოებისთვის წარმოჩენის კარგ შანსად მიაჩნია ამგვარი გამოფენა „სპექტრის“ დირექტორს, **მათე ტაკიძეს**. იგი გვაცნობს ახალ პროექტს – რობოტს, რომელიც ვიდეოთვალთ აღმოაჩენს მინისქვეშა კომუნიკაციებში არსებულ დაზიანებებს და ინფორმაციას აწვდის შესაბამის სამსახურებს. „ეს ტექნიკა დანერგულია აშშ-სა და ევროპულ ქვეყნებში. ჩვენ ამ პროგრამაზე, პირველ ნაკადს, წელს, შემოდგომაზე მივიღებთ“. როგორც საუბარში გაირკვა, აგვისტოში დამონტაჟდება 4 ლაბორატორია, მომზადდებიან პედაგოგები და დაიბეჭდება საჭირო ლიტერატურა. ამის ფინანსური უზრუნველყოფის გარანტი ის 2 მილიონ 170 000 აშშ დოლარია, რომელიც კოლეჯმა ათასწლეულის გამოწვევის პროგრამის ფარგლებში მოიპოვა.

უთუოდ საინტერესო იქნებოდა დამთვალიერებლებისთვის „იკაროსისა“ და „გლდანის პროფესიული მომზადების ცენტრის“ მიერ შეთავაზებული საგანმანათლებლო პროგრამებიც, განსაკუთრებით, მოდულური, რომელიც მაქსიმუმ 2.5 წელიწადში (საფეხურებისა და სპეციალობების მიხედვით, ვადები 13 თვიდან იწყება) კვალიფიციური სპეციალისტების მომზადების გარანტიას იძლევა. საყურადღებოა, აგრეთვე მოკლევადიანი სასერტიფიკაციო პროფესიული პროგრამები (1-დან 3 თვემდე) და შეთავაზებები არაქართულენოვანი მოქალაქეებისადმი.

ასე რომ, აკადემიური თუ პროფესიული განათლების მსურველთათვის, საერთაშორისო გამოფენა ნამდვილად არის ფართო და მრავალფეროვანი შეთავაზება არჩევანის გასაკეთებლად.

პროფესიული განათლება

საქართველოს კერძო კოლეჯების ასოციაციის ფორუმი

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა საქართველოს კერძო კოლეჯების ასოციაციის რიგით მე-

მეცნიერების სამინისტრო, დამსაქმებელთა ასოციაცია და საერთაშორისო ორგანიზაციები აქტიურად თანამშრომ-

ნებათ, არის მთავრობის ოთხპუნქტიანი გეგმის ნომერი ერთი პრიორიტეტი. პროფესიული განათლების რეფორმაში კერძო კოლეჯების როლი, ჩვენი ხედვით, ძალიან მნიშვნელოვანია როგორც პროფესიული განათლების პოპულარიზაციის, ასევე მისი რაოდენობრივი ზრდის, ბიზნესთან ინტეგრაციისა და დასაქმების გაუმჯობესების თვალსაზრისით. ამიტომ, ძალიან მოხარული ვართ, რომ ვმონაწილეობთ ამ ღონისძიებაში, რომელიც უკვე ტრადიციული ხასიათისაა და ვფიქრობთ, ეს ხელს შეუწყობს ჩვენს შემდგომ უკეთეს თანამშრომლობას კერძო კოლეჯების ასოციაციასთან და კონკრეტულად კერძო კოლეჯებთან, რაც გამოიწვევს მათი ბიზნესის განვითარებას, ჩვენთვის კი პროფესიული სასწავლებლების ხარისხის და რაოდენობრივ ზრდა-განვითარებას.

ალექსანდრე ჯეჯელავა, განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი: „პირველ რიგში, მინდა ვთქვა, რომ პროფესიული განათლება ჩვენი განათლების რეფორმის ძალიან მნიშვნელოვანი ნაწილია. თვითონ განათლების რეფორმა, მოგეხსენ-

მარიამ ჯაში, პარლამენტის განათლების, მეცნიერების და კულტურის კომიტეტის თავმჯდომარე: „დღეს საქართველოს კერძო კოლეჯების ასოციაცია და საქართველოს დამსაქმებელთა ასოციაცია ორი წლის მუშაობის ანგარიშს აჯამებენ, ასევე, მიმოიხილება ის გამოწვევები, რომელიც დგას პროფესიული განათლების სფეროს წინაშე, განსაკუთრებით კერძო კოლეჯებთან დაკავშირებით.

მოგეხსენებათ, რომ დაფინანსების სქემებში განსხვავებული მიდგომა საჯარო და კერძო პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიმართ და ეს არის ერთ-ერთი საკითხი, რომლის ნაშრომზეც მოხდება დღევანდელ შეხვედრაზე. ჩვენ მაქსიმალურად ვეცდებით, განვიხილოთ ის შესაძლებლობები, რითაც შევძლებთ დახმარებას სამომავლო დაფინანსების სქემებით.

ჯანსაღი კონკურენციის შექმნა პროფესიული განათლების საკითხებში, საჯარო და კერძო სექტორს შორის, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტი და, რა თქმა უნდა, ეს იქნება საკითხი, რომელსაც როგორც საკანონმდებლო, ასევე აღმასრულებელი ხელისუფლების ჩართულობა და შესაძლო გადაჭრის გზები სჭირდება.“

კონკურსი უფროსკლასელთათვის

„ტრადიციული თამაშობები“

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების, საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტროების, გაზეთის „ახალი განათლება“ და სხვა პარტნიორი ორგანიზაციების მხარდაჭერით, აცხადებს კონკურსს უფროსკლასელთათვის თემაზე „ტრადიციული თამაშობები ჩემს სოფელში“.

- 2. ავტორი – მოსწავლე/ელებ/ის სახელი, გვარი;
3. ხელმძღვანელი პედაგოგი – სახელი, გვარი, საკონტაქტო ინფორმაცია (ტელ., ელმისამართი);
4. ქალაქი (რაიონი, სოფელი) და სკოლის სრული დასახელება;
5. სკოლის დირექტორი – სახელი, გვარი, საკონტაქტო ინფორმაცია (ტელ., ელმისამართი);
6. არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშის სხვა დასახელება (რამდენიმე დასახელების შემთხვევაში, მიუთითეთ ყველა სათაური და დაურთეთ კომენტარი);
7. ნიმუშის აღწერა

კონკურსის მიზანი:

- გამოავლინოს და დააფიქსიროს უხუცესების მეხსიერებაში დღემდე შემონახული საქართველოს სხვადასხვა კუთხის უძველესი თამაშობები (როგორც ჯგუფური, ისე სამაგიდო);
• გაზარდოს საზოგადოების, განსაკუთრებით ახალგაზრდების ინტერესი მათი კუთხის არამატერიალური მემკვიდრეობის მიმართ;
• დაეხმაროს ახალგაზრდა თაობას არამატერიალური მემკვიდრეობის ნიმუშების მოძიებისა და ფიქსაციის უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბებაში;
• ხელი შეუწყოს ძველი ქართული თამაშობების აღდგენა-პოპულარიზაციას.

კონკურსი მოეწყობა ორ ტურად:

პირველი ტური
გულისხმობს სკოლაში მოსწავლეთა ნამუშევრების პირველად სელექციას, რომელიც სკოლის ადმინისტრაციის მიერ, საკონკურსო პირობების ყველა ნორმის დაცვით, იქნება შერჩეული და გადმოგზავნილი მითითებულ ელმისამართზე aramaterialuri@yahoo.com (იხ. საკონკურსო ნიმუშის წარდგენის ფორმა). საჭიროების შემთხვევაში, სკოლის ხელმძღვანელობამ თავად უნდა გაუწიოს მოსწავლეს ტექნიკური დახმარება.

საინტერესო, იშვიათი თამაშობის წარმდგენი გადავლენ მეორე ტურში.

მეორე ტური

მეორე ტურში გადასული მოსწავლეები, კონკურსის ორგანიზატორებისა და ექსპერტების შენიშვნების გათვალისწინებით, ჩაასწორებენ ნიმუშებს და ხელახლა გადმოგზავნიან.

ნიმუშის წარდგენის ფორმა

თითოეული ნაშრომი უნდა მოიცავდეს:

- 1. ვორდის ფაილში დანერგულ საკონკურსო ნამუშევარს;
2. მოსწავლეების მიერ აღწერილი თამაშობის მიხედვით გადაღებულ მაღალი რეზოლუციის ფოტოებს (რაოდენობა შეზღუდული არ არის) და თამაშის/ან მისი ფრაგმენტების/ ამსახველ ვიდეოჩანაწერს. ფოტოები უნდა გადმოგზავნოს, ვორდის ფაილში შესრულებულ ნაწერთან ერთად, JPG ფორმატში;
3. ელემენტზე მუშაობის ამსახველ ფოტომასალას, გადმოგზავნილს ასევე JPG ფორმატით;
4. შეძლებისდაგვარად, თამაშობის ამსახველ ვიდეოჩანაწერს (შესაძლებელია გადაღებულ იქნეს მობილური ტელეფონით).
სასურველია, ნიმუში ჩაიწეროს თქვენი რეგიონის (სოფლის, ქალაქის, ქუჩის, უბნის, ოჯახის, და ა.შ.) მკვიდრი მოსახლისაგან.
სასურველია, მოძიებული და ჩანწერილი ნიმუში ფართე საზოგადოებისთვის ნაკლებად იყოს ცნობილი.

სკოლის შიდა შერჩევის შედეგად შერჩეული საუკეთესო ერთი ან რამდენიმე ნიმუში სკოლამ უნდა გადმოგზავნოს:

- კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოში ელფოსტაზე aramaterialuri@yahoo.com;
• ან გაზეთ „ახალი განათლების“ რედაქციაში;
• ან მოგვანოდოს ფოსტით „საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს“ მისამართზე (თბილისი, 0105, თაბუკაშვილის ქ. 5).

ვორდის ფაილი უნდა მოიცავდეს შემდეგ სავალდებულო ჩანაწერებს:

- 1. არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუში – თამაშის დასახელება;

- რას წარმოადგენს თქვენ მიერ შერჩეული თამაში – მოკლე განმარტება თამაშის შესახებ;
• სახელწოდება (აგრეთვე, მიუთითეთ თუ არის ცნობილი თქვენ მიერ აღწერილი ნიმუშის განსხვავებული, სხვა სახელწოდება);
• ნიმუშის ჩანწერის აღწერილობა – სად, როდის, რისთვის და ვის მიერ იქნა მოთხრობილი და ჩანწერილი ეს ნიმუში, მიუღია თუ არა მონაწილეობა მოთხრობელს აღნიშნულ თამაშში და ვისგან აქვს ნასწავლი თავად ეს თამაში;
• ტრადიციულად რა დროს, რა შემთხვევაში, რამდენი მონაწილე თამაშობდა მას;
• აღწერეთ გარემოება, როდესაც თამაშობენ ამ კონკრეტულ ნიმუშს;
• რას უკავშირდებოდა აღნიშნული თამაშობა;
• რა ატრიბუტები უკავშირდება/თან ახლავს თამაშის პროცესს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში, დააფიქსირეთ ფოტოზე);
• სხვა პირობები, რომელიც აუცილებელია აღნიშნული თამაშის დროს;
• რა როლი ენიჭება თქვენ მიერ შერჩეულ ნიმუშს საზოგადოების კულტურულ, ან რელიგიურ, ან ყოველდღიურ ცხოვრებაში. დასაბუთეთ შემოთავაზებული თამაშის მნიშვნელობა (უნიკალობა ან ორიგინალობა) პირადად თქვენთვის (რეგიონისთვის, სოფლისთვის, ოჯახისთვის, სკოლისთვის...), საზოგადოებისთვის.
• აღწერეთ თამაშის პროცესი
სპეციფიკის გათვალისწინებით, წარმოდგენილ ნაშრომს უნდა ახლდეს შესაბამისი თვალსაჩინო მასალა: ფოტო, ვიდეო (შესაძლებლობის შემთხვევაში), ასევე – ჩანახატი, ჩანახაზი, შაბლონი, სქემა, ესკიზი და სხვა თვალსაჩინო მასალა, საჭიროების მიხედვით.
ნამუშევრებს, სპეციალისტებთან ერთად, განიხილავენ არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ექსპერტები.

გადმოგზავნის ვადა 2016 წლის 20 მარტი

გვეკონტაქტეთ: სამუშაო დღეებში
599 08 40 03; ან 577 27 80 02
aramaterialuri@yahoo.com

მაკა თაქთაქიშვილი, კოტე ნაცვლიშვილი

გამარჯვებული ნიმუშების მიხედვით შედგება ილუსტრირებული კრებული, რომელიც გამოიცემა კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მიერ და საჩუქრად გადაეცემათ ავტორებსა და კონკურსში მონაწილე სკოლებს, ასევე სხვა დაინტერესებულ ორგანიზაციებს. მონაწილე ვიდეოფაილების მიხედვით დამონტაჟდება ვიდეორგოლი. ნაშრომები გამოქვეყნდება გაზეთ „ახალი განათლების“ ფურცლებზე, გაშუქდება მედიის საშუალებით.
კონკურსის ყველა მონაწილეს მიენიჭება „არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ქომავის“ ნოდება.

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს არამატერიალური მემკვიდრეობის განყოფილება

ოპოზიციის ანგარიში

წავლევებს, რომლებიც გეოგრაფიულად ახლომდებარე სკოლებში დადიან და ყოველდღიურად გადააკვეთენ გამყოფ ხაზს. დანებებული შუბლუდების გამო, მსგავსი მოსწავლეების რაოდენობა ყოველწლიურად მცირდება. ამასთან, გამყოფი ხაზის გადაკვეთას ახერხებენ მხოლოდ ის მოსწავლეები, რომლებიც რუსეთის ფედერაციის მესაზღვრეების სპეციალურ სიაში არიან, თუმცა, პირველკლასელები ამ სიაში ვერ ხვდებიან. მიუხედავად სპეციალური სიებისა, მოსწავლეებს მაინც ექმნებათ გადაადგილების პრობლემები და ახლაც რამდენიმე მოსწავლე შემოვლითი გზებით გადაადგილდება. 2016 წლის დეკემბერში სახალხო დამცველს მიმართა ოკუპირებული გალის რაიონის ერთ-ერთი სოფლის მკვიდრმა, რომლის შვილებიც ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის სოფელ განმუხურის სკოლაში დადიოდნენ. მისი განცხადებიდან ირკვევა, რომ ნოემბერში რუსეთის ფედერაციის მესაზღვრეებმა სკოლის მოსწავლეებს გადაადგილება შეუზღუდეს და გამყოფი ხაზის გადაკვეთა გამშვები პუნქტების საშუალებით მოსთხოვეს. მათი მუდმივი საცხოვრებელიდან უახლოესი - ორსანტიის გამშვები პუნქტი სოფელ განმუხურიდან 18 კმ-ში მდებარეობს. ამის გამო მოსწავლეების ნაწილი საქართველოს მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზე გადმოვიდა საცხოვრებლად, ნაწილმა კი გალის რაიონის სოფელ ფიქორის სკოლაში დაიწყო სწავლა, სადაც სწავლა რუსულ ენაზე მიმდინარეობს. აფხაზეთთან შედარებით, განათლების მხრივ, უკეთესი მდგომარეობაა სამხრეთ ოსეთში. ახალგორის რაიონში, წინა წლის მგავსად, 11 სკოლიდან 6 ქართულია, 5 - რუსული და მოსწავლეებს მშობლიურ ენაზე განათლების მიღების პრობლემა არ აქვთ, რადგან 2008 წლის ოკუპაციის შემდეგ, ვითარება კარდინალურად არ შეცვლილა.

დარღვევები ფიქსირდება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვთა უფლებების მხრივაც: სამხრეთ ოსეთში არანაირი სტატისტიკა არ არსებობს შშმ ბავშვების რაოდენობა-სა თუ საჭიროებებზე, თუმცა, გარკვეული კონკრეტული ფაქტები მაინც ხმაურდება. სახალხო დამცველის ინფორმაციით, ახალგორის რაიონში მდებარე ბავშვთა სახლში ერთი შშმ ბავშვია, რომელიც ხშირად არის როგორც მასწავლებლების, ისე აღსაზრდელების მხრიდან დაცინვის, დამცირებისა და ფიზიკური ძალადობის მსხვერპლი. გარდა ამისა, ბავშვი, ორ წელზე მეტია, არ დადის სკოლაში და ხშირად რაიონში მეთვალყურეობის გარეშე გადაადგილდება.

შედარებით განსხვავებული მდგომარეობაა აფხაზეთში, სადაც UNICEF-ისა და World Vision-ის მიერ შექმნილი და დაფინანსებული ცენტრები ფუნქციონირებს. ცენტრები ბავშვებს სთავაზობს ფიზიოთერაპიას, ფსიქოლოგიურ მხარდაჭერას, ლოგოპედიის მომსახურებას და ა.შ. ცნობილი ვაგდა, რომ გადამზადდა ცენტრებში მომუშავე 25 წარმომადგენელი, ხოლო შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე 272 ბავშვსა და მათ მშობლებს საბაზისო მომსახურება გაეწია.

სახალხო დამცველის ინფორმაციით, აფხაზეთში, ერთ-ერთი სასწავლო დაწესებულებაში პედაგოგებმა შშმ ბავშვის სახეზე დასურველები შეამჩნიეს. მათი ინფორმაციით, ბავშვი ნასვამ მდგომარეობაში მყოფმა მამამ ფიზიკურად დასაჯა. მიუხედავად იმისა, რომ პედაგოგები ოჯახს გაესაუბრნენ, ვითარება არ გამოსწორებულა. პედაგოგების განმარტებით, აზრს მოკლებულია სამართალდამცავი სტრუქტურებისათვის მიმართვა, რადგან ოჯახის საქმეში ისინი არ ჩაერევიან. ცნობილია, ასევე, ერთ-ერთი ფაქტი - აფხაზეთში, მეცხრეკლასელი შშმ ბავშვი სკოლიდან გარიცხეს. ბავშვის ოჯახს სურვილი აქვს, რომ მათმა შვილმა სწავლა გააგრძელოს. სახალხო დამცველის აპარატმა მოზღვას სამართლებრივი კონსულტაცია გაუწია. „მნიშვნელოვანია, რომ არ მოხდეს შშმ ბავშვების გარიყვა ზოგადი განათლების სისტემიდან შეზღუდული შესაძლებლობის გამო და შშმ ბავშვებს ხელი მიუწვდებოდეთ ინკლუზიურ, უფასო და ხარისხიან დაწყებით და საბაზისო განათლებაზე მათი საზოგადოების სხვა წევრების მსგავსად (მუხლი 24(2)).“ - ვკითხულობთ ანგარიშში.

საკმაოდ დიდ ადგილს უთმობს სახალხო დამცველი კიდევ ერთ მნიშვნელოვან თემას - **ბავშვთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის უფლებას**.

სამხრეთ ოსეთის ოკუპირებულ ტერიტორიებზე გაუმართავი სამედიცინო ინფრასტრუქტურა, მედპერსონალის კვალიფიკაციის დაბალი დონე და მაღალი ფასები ნეგატიურ

გავლენას ახდენს ბავშვთა ჯანმრთელობაზე. რამდენიმე საავადმყოფო გარემონტდა, მაგრამ მათ, ძირითადად, პირველადი დახმარებისთვის აკითხავენ. ანგარიშში ასევე აღნიშნულია, რომ „არაოფიციალური მონაცემებით, ქალთა 99% გლადიკავკაზში მიდის სამშობიაროდ, უკეთესი პირობებისა და აღჭურვილობის გარდა, რუსეთის ფედერაცია ყოველ ახალშობილზე ფულად დახმარებასაც გასცემს“.

ანგარიშის მიხედვით, შედარებით უკეთესი მდგომარეობაა აფხაზეთში, რადგან აქ, გაეროს განვითარების პროგრამის, გაეროს ბავშვთა ფონდისა და „ეორლდ ვიჯინს“ დახმარებით, რეგულარულად ხორციელდება ბავშვთა ვაქცინაცია და ტარდება ბავშვებთან მომუშავე პროფესიონალების კვალიფიკაციის ასამაღლებელი სწავლებები (ექიმების, ექთნების, ფსიქოლოგების, მასწავლებლების, პოლიციელების). გაეროს ბავშვთა ფონდმა რაიონულ საავადმყოფოებს, სამშობიაროებსა და სოფლის პირველადი ჯანდაცვის ცენტრებს მცირე ზომის სამედიცინო დანადგარები და მასალები გადასცა. ამის გარდა, „საქართველოს ხელისუფლებამ, ბოლო წლებში, აფხაზურ მხარეს გადასცა სასწრაფო დახმარების მანქანები, სხვადასხვა აღჭურვილობა და სამედიცინო დანიშნულების ნივთები, ტუბერკულოზისა და დიაბეტის სამკურნალო მედიკამენტები“. ის პირები კი, რომლებსაც პირადობის დამადასტურებელი მოწმობები აქვთ, ჩართულები არიან სახელმწიფო ჯანდაცვის პროგრამაში, ვისაც არ აქვთ - რეფერალური მომსახურების სახელმწიფო პროგრამაში.

სამწუხაროდ, ფიქსირდება ბავშვთა სიკვდილიანობის მაღალი მაჩვენებელი. აფხაზი ექიმების შეფასებით, „ბავშვთა სტაციონარული დახმარება დაბალ პროფესიულ დონეზე იმყოფება, გალის რაიონის საავადმყოფოებში კი საერთოდ არ ფუნქციონირებს რენიმაციული განყოფილება. ბავშვთა რენიმაციული განყოფილება არა მხოლოდ გალის რაიონში, არამედ, არც ზუგდიდში ფუნქციონირებს და მიიმე პაციენტები, ძირითადად, ქუთაისსა და თბილისში გადაჰყავთ“.

„2011 წლიდან, აფხაზეთის დე ფაქტო ადმინისტრაციის გადაწყვეტილებით, სასწრაფო დახმარების მანქანას ენგურის ხიდზე აღარ ატარებენ. პაციენტებს გამშვებ პუნქტებზე უწევთ სასწრაფო დახმარების მანქანების შეცვლა. ხოლო ღამის საათებში, როდესაც გამშვები პუნქტები დაკეტილია (20:00 საათიდან 07:00 საათამდე), პაციენტთა გადაყვანა საქართველოს კონტროლირებად ტერიტორიაზე ხდება გალის უსაფრთხოების სამსახურის ხელმძღვანელთან პირადი შე-

თანხმებით, ან სულაც მალულად, შემოვლითი გზებით“. - ნათქვამია ანგარიშში. ამ პრობლემას გადაადგილებისათვის საჭირო დოკუმენტების არქონა ქმნის - აფხაზური პასპორტის ან ფორმა №9-ის. „2016 წელს სახალხო დამცველს 3 შემთხვევის შესახებ აცნობეს, როდესაც შესაფერისი დოკუმენტების არარსებობის გამო არასრულწლოვანი პაციენტები შემოვლითი გზებით კვეთენ გამყოფ ხაზს და ამისთვის 2-3 დღეს გამყოფი ხაზის სოფლებში ყოვნდებიან, რათა შესაფერისი დრო მოეძებნონ გამყოფ ხაზზე გადასასვლელად (როდესაც რუსი მესაზღვრეები ადგილზე არ იმყოფებიან). გალის მკვიდრთა განცხადებით, ასეთი ასეულობით შემთხვევა და ხშირად ჯანმრთელობის მდგომარეობის სერიოზული გართულებით მთავრდება.“

სახალხო დამცველი სახელმწიფოს და საერთაშორისო ორგანიზაციებს მიმართავს, რომ მეტი ძალისხმევა გამოიჩინონ და გაააქტიურონ მუშაობა აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში ბავშვთა უფლებების, გენდერული თანასწორობისა და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე. თორემ, ვიდრე „ბავშვის უფლებების პოლიტიკური მიზნებისთვის გამოყენება და ამ საკითხების პოლიტიკურ სტატუსთან დაკავშირება ხდება“, ვინ იცის, რამდენ ბავშვს ვერ გაუწევთ სამედიცინო დახმარებას და გაწვირავთ მის სიცოცხლეს მხოლოდ იმის გამო, რომ გამყოფ ხაზს იქით ცხოვრობს და იქ მისი სიცოცხლე არავის ანალღვებს, ან რამდენი ბავშვის შესაძლებლობებს ვერ ავუნთებთ მწვანე შუქს იმის გამო, რომ ისინი, მათგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო, იმ გეოგრაფიულ პერიმეტრში მოექცნენ, რომელიც მკაცრ შეზღუდვებს, მათ შორის, მშობლიურ ენაზე სწავლას უკრძალავს და ამ შეზღუდვებს ვერც საერთაშორისო და ვერც სახელმწიფო დონეზე ვერ ვწყვეტთ.

„4. დაუყოვნებლივ შეწყდეს არასრულწლოვანთა დაკავებები და პაციენტები გატარებული უნდა იყვნენ შეუფერებლად დღის ნებისმიერ მონაკვეთში. დაკავებისას მოპყრობის საკითხი და ღამის საათებში დაკავებულთა გათავისუფლების თემა განხილული უნდა იყოს მოლაპარაკებების დროს; 5. საქართველოს მთავრობამ გამოიჩინოს მაქსიმალური მოქნილობა მოლაპარაკებების პროცესში, რათა შესაძლებელი გახდეს კონფლიქტურ რეგიონებში ადამიანის უფლებების დაცვის უზრუნველყოფა;“ - ეს არის ამონარიდი სახალხო დამცველის რეკომენდაციებიდან.

მომზადდა ლალი ჯეჯეაძემ

ინფორმაცია

საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერების პროგრამა ოქსფორდში

ოქსფორდში საქართველოს შემსწავლელი პროგრამის პირველი კონფერენცია გაიმართა. პროექტი, უცხოეთში საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერაა დაფინანსებული.

საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების პროგრამა ოქსფორდში შედგა და რაც მთავარია, აკადემიური ხარისხის კონტროლის ტესტი წარმატებით გაიარა. 2018 წლიდან, პროგრამის ფარგლებში, საქართველოდან, ყოველწლიურად, 3 მკვლევარი დაფინანსდება.

სკოლების მართვის გაუმჯობესება - ლიდერობის აკადემია

ყველა საჯარო სკოლის დირექტორისა და ფასილიტატორისთვის სკოლის მართვის გაუმჯობესების საკითხებზე ტრენინგები მიმდინარეობს.

ლიდერობის აკადემიის სატრენინგო პროგრამის მიზანია, ხელი შეუწყოს საჯარო სკოლების დირექტორებს, ეფექტიანად მართონ სკოლა და შექმნან მოსწავლეზე ორიენტირებული სასწავლო გარემო. 2016 წელს ლიდერობის პირველი აკადემია საჯარო სკოლის 1700-მა დირექტორმა გაიარა. ამჟამად, დირექტორები ლიდერობის მეორე აკადემიაში გადიან.

ლიდერობის აკადემია სამი საფეხურისგან შედგება და წარმოადგენს გრძელვადიანი ტრენინგ-მოდულების ერთობლიობას, რომელიც 2016 წელს დაიწყო და 2018 წლის ბოლომდე, ეტაპობრივად, გაგრძელდება.

არმიანი პროვინილი გამოცდაი

დავალეზას ასრულებს, მაგრამ 60-70 დავალეზის შესრულება ფანტასტიკური შედეგია. შესაბამისად, ორიენტირებული უნდა ვიყოთ, რაც შეიძლება მეტი დავალეზის ამოხსნაზე. თუკი ვხედავთ, რომ ერთი დავალეზის ამოხსნა ჩვენთვის პრობლემაა და ძალიან ბევრი დრო დაიკარგა, ჯობია გვერდით გადავდეთ და სხვა დავალეზები შევასრულოთ. ტესტისთვის გამოყოფილი დრო საკვებით საკმარისია 80-ივე დავალეზის შესასრულებლად. ეს დრო ჩვენ ჰაერიდან არ გვაქვს მოტანილი და არც ჩვენი სუბიექტური წარმოდგენაა - მოდი, მივცეთ აბიტურიენტებს 3 საათი. დრო ძალიან დიდი მუშაობის და პილოტირების შედეგად დადგინდა.

განსხვავება სტატუს ტესტირებასა და პილოტირებას შორის

საქმე ტესტირებაზე ჩვენ ცალკეული დავალეზების მონაცემები გვანტირებს, პილოტირებაზე კი - როგორ მუშაობს მთელი ტესტი, რამდენად საკმარისია ტესტის შესასრულებლად, რამდენად დაბალანსებულია ნაწილები, ხომ არ ჯობია, რომელია ცარიელი შეძენის და რომელია ცარიელი - გაიზარდოს და სხვა ინფორმაცია სრული ტესტის შესახებ. პირველ ნაწილში, როდესაც ახალი იყო უნარების ტესტი, პილოტირება განსაკუთრებული ინტენსივობით ტარდებოდა. ახლა უფრო იშვიათად ტარდება, რადგან ეს ინფორმაცია დაგროვილია და წლიდან წლამდე არ იცვლება.

თავიდან, 2005-07 წლებში, 3 საათში 100 დავალეზა იყო შესასრულებელი. შემდეგ შევამცირეთ დავალეზების რაოდენობა, დრო იგივე დავტოვეთ. დავალეზების ტიპები არ შეცვლილა, მაგრამ უფრო რთული გახდა და აბიტურიენტებს შესრულება ადვილად ვერ შეძლებდნენ, დრო იგივე დავტოვეთ და შესასრულებლად 80 დავალეზა მივეცით. ეს დღემდე ასეა - 80 დავალეზა უნდა შესასრულონ 3 საათსა და 10 წუთში. 10 წუთი რომ უნდა დაგვემატებინა, ესეც პილოტირების შედეგად დავადგინეთ, იმიტომ რომ, შარშან, როგორც იცით, ნახევრად ელექტრონულ ფორმატზე გადავედით, რომელიც გულისხმობს ტესტის წაკითხვას ეკ-

რანზე და პასუხების ფურცელზე მონიშვნას პასუხისა. აღარ გვაქვს თვითონ ტესტის რეუ-ლი სამუშაოდ, სადაც მათემატიკის ან ლოგიკის დავალეზებისთვის ნახაზებს გავაკეთებდით, ამისთვის გვაქვს ცალკე შავი ფურცელი. დროის ეს დანახარჯი დავალეზების დროულად ვერ შესრულების მიზეზი რომ არ ყოფილიყო, ამიტომ გავზარდეთ დრო 10 წუთით.

რომელი ნაწილის ან რომელი კონსტრუქციის დავალეზის შესრულება უჭირთ ყველაზე მეტად აბიტურიენტებს

საქმე ტესტირებას სწორედ იმიტომ ვატარებთ, რომ ვიცოდეთ თითოეული დავალეზის სირთულე და ტესტის კონსტრუქციის პროცესში გავითვალისწინოთ. მაქსიმალურად ვცდილობთ, ყველა ვარიანტი თანაბარი სირთულის იყოს, მაგრამ, როდესაც საკუთრივ გამოცდაზე, თითოეულ სესიასზე, 8000 აბიტურიენტია (ნაცვლად 1000-ისა - საქმე ტესტირებაზე), დამთავრებით, შეუძლებელი და თეორიულადაც კი გამოირიცხებოდა, 8000-ვამ შესტად ერთნაირად შეასრულონ 80-ვე დავალეზა. იმიტომ აუცილებლად გვექნება განსხვავება ტესტის სირთულეებს შორის. ეს განსხვავება იმიტომ არის მინიმალური უნარების შემთხვევაში, რომ ტესტი სწორედ საქმე ტესტირებაში უდევს საფუძვლად და კონსტრუქციის პროცესში უკვე გათვალისწინებულია თითოეული დავალეზის სირთულე. ამიტომ განსხვავება ყოველთვის მინიმალური გვაქვს ხოლმე ვერსიებს შორის.

წინასწარ იმის თქმა, რომელი ვერსია იქნება უფრო რთული ან მარტივი, შეუძლებელია - ეს დამოკიდებულია იმ კონკრეტულ ადამიანებზე, რომლებიც აღმოჩნდებიან კონკრეტულ სესიასზე - რომელი 8000 ან რომელი 9000 აბიტურიენტი იქნება სესიასზე და როგორ შეასრულებენ ისინი ტესტს.

რა თქმა უნდა, შეგვიძლია ვისაუბროთ დავალეზების ტიპებზე, იმიტომ რომ, წლიდან წლამდე, გამოცდების შემდეგ, სტატისტიკურ ანალიზს ვაკეთებთ და შედეგებს ვაქვეყნებთ.

ტრადიციულად, სხვადასხვა ტიპის დავალეზა გვაქვს, შედარებით რთულია, მაგალითად, ნაკითხული ტექსტის გააზრება და ეს კრიტიკულად მნიშვნელოვანი დავალეზაა ზოგადი უნარების ტესტისთვის. სწორედ ეს არის ის, რაც უნდა შეამომწოს ზოგადი უნარების ტესტმა - ახალ ინფორმაციის აღქმა და გააზრება, ამ შემთხვევაში - ტექსტის სახით წარმოდგენილი. სწავლის პროცესში, სტუდენტობის დროს, მათ ახალი ტექსტები, ახალი სახელმძღვანელოები, ახალი რიდერები ექნებათ და უნდა წაკითხონ, გაიაზრონ და ისწავლონ ეს ყველაფერი. ყველაზე ახლოს ამ პროცესთან სწორედ ნაკითხული ტექსტის გააზრებაა, იმიტომ ამ ტიპის დავალეზები ვერბალურ ნაწილში ბევრია, სულ მცირე - 40-იდან 12. ეს აუცილებლად ამ ნილით გვექნება წარმოდგენილი და არასოდეს არ შევამცირებთ, პირიქით, შეიძლება გავზარდოთ (წელს ეს არ იგეგმება, მაგრამ იდეა არის, რომ ნაკითხულის გააზრება დიდნილად უნდა იყოს წარმოდგენილი).

ნაკითხულის გააზრების დავალეზები რატომაც ყველაზე რთულია ჩვენი აბიტურიენტებისთვის. რატომ? იმიტომ, რომ კითხვა, კითხვა და კითხვა! - ჩვენი მარტივი რჩევაა. ეს პროცესი რატომაც არ გვიყვარს. ძალიან მნიშვნელოვანია, ვიკითხოთ ბევრი ვრცელი ტექსტი. აბიტურიენტებს ეზარებათ, პირდაპირ ვთქვათ, მთელი (ერთგვერდიანი) ტექსტის ნაკითხვა, ურჩევნიათ, ამ დროს პატარა, ძალიან ლაკონური დავალეზა შეასრულონ. როგორც წესი, ძალიან ხშირად, არც კი ასრულებენ ამ დავალეზებს, დროს ზოგადად და სხვა ტიპის დავალეზებს უთმობენ, მაგალითად, ანალიზების. რა თქმა უნდა, ასეთი გათვლით ბარიერს გადალახავენ, მაგრამ თუკი ჩვენ სერიოზული განაცხადი გვაქვს და მიზნად გვაქვს დასახული საინტერესო ფაქტორები მოხვედრა წარმატებულ, მოთხოვნად უმაღლეს სასწავლებელში, მაშინ ასეთი სტრატეგიები ფონს ვერ გავალთ. არიან ადამიანები, რომლებსაც უნარების ტესტში მინიმალური ქულა აკმაყოფილებთ და ცხადია, ისინი ამას ტექსტების წაკითხვავე შეძლებენ, იმიტომ

რომ, ბარიერი მართლაც მინიმალური გვაქვს - 30%. მაგრამ თუკი გვინდა, მაქსიმალურად ვაჩვენოთ ჩვენი უნარები, გვინდა კარგი შედეგი, გრანტი, გვინდა საინტერესო ფაქტორები შე სწავლა, მაშინ ასეთი სტრატეგია ნაკლებად გამოგვადგება იმიტომ, რომ ნაკითხული ტექსტების გააზრების დავალეზების წილი დიდია. ეს ტექსტები ძალიან საინტერესოა, არ არის რთული, უზარალოდ, რატომაც, მთელი წლის განმავლობაში, ნაკლებ ყურადღებას ვუთმობთ კითხვას, არ გვიყვარს ეს პროცესი და გვგონია, რომ ნაკლებად მნიშვნელოვანია.

ტექსტები გვაქვს ან ორივე საშუალო სირთულის ან ერთი - მარტივი და მეორე - შედარებით რთული. თუკი აბიტურიენტები ყურადღებით წაკითხავენ ტექსტს, ძალიან რთულად წარმოიშობება, რომ ვერ შეძლონ ამ დავალეზის შესრულება და ტექსტმა არ გაიტაცოს. ტექსტები მრავალფეროვანია - ისტორიული, ბიოლოგიასთან ან ბუნებისმეტყველებასთან დაკავშირებული, ჰუმანიტარული, ფილოსოფიასთან ან ფსიქოლოგიასთან დაკავშირებული, ან სხვა საინტერესო, ახალი მასალა, რასაც შემეცნებითი ინტერესითაც კითხულობს ზოგიერთი და ძალიან დიდ სიამოვნებასაც იღებს. რა კარგი ტექსტები იყო! როგორ გავერთო! რა კარგი რალატები გვიგე! - საბედნიეროდ, ასეთ უკუკავშირსაც ვაძლევდით და იმედი მაქვს, ასეთი აბიტურიენტები, წლიდან წლამდე, მეტი და მეტი გვეყოლება.

ზოგადად, კითხვა უნდა ვისწავლოთ, კითხვა გვჭირდება აუცილებლად! იკითხეთ რაც შეიძლება მეტი როგორც სამეცნიერო-პოპულარული ლიტერატურა, ასევე მხატვრული. მხატვრულ ლიტერატურის კითხვისას სიამოვნებასაც ვიღებთ და შეიძლება ეს პროცესი ჩვენთვის ორმაგად სასარგებლო იყოს - სასიამოვნო და თან კონკრეტული პრაგმატული შედეგის მომტანი.

გვაცემის „გამოცდავიდან გამოცდამდე“ თეიკო ანჰაფარცისთან ერთად მიხედვით მოამზადა ლალი თვალაბიშვილი

თვალაბიშვილი

გუგ(უ)ლი ღეიღასა და მესხიერების ღუელი, ანუ ვიღასამ გუგ(უ)ლს გადაუფრინა

„ზეპირად მოსაუბრე“ ნიშნავს ადამიანს, რომელიც თავანულად საუბრობს და ქალაქში არ იქექება პრეზენტაციისას. მასსოფრობის ვარჯიში საჭიროა არა მარტო ჰუმანიტარებისთვის, არამედ ტექნიკური საგნის სპეციალისტებისთვისაც. კანდიდატს, რომელიც თუნდაც იმავე „გუგლთან“ დასაქმების განათქვამაზეა, კონკრეტულ პრობლემაზე კოდის დანერგას მოსთხოვენ და თუ საჭიროა ალგორითმი არ ემასსოვრება, „გუგლში“ ვერ დასაქმდება. თუნდაც მათემატიკის დოქტორანტი, რომელსაც საკვალიფიკაციო გამოცდაზე პრობლემის ამოხსნას მოსთხოვენ და არ ემასსოვრება საჭირო თეორემები და მტკიცებები, ვერ გაივლის გამოცდას. ან რამდენად ეფექტური იქნება ის მენეჯერი, სიტყვით გამოსვლისას ან ცოცხალი ინტერვიუს მიცემისას, დაწერილ ტექსტს თვალს თუ ვერ მოაცილებს და ზეპირად სიტყვას ვერ იტყვის? ან პოლიტიკოსი ღია დებატებისას ხმის ამოღებას ვერ შეძლებს? ხმოვანი, ზეპირი კომუნიკაციის კლასები სავალდებულოა ამერიკის თითქმის ყველა უნივერსიტეტში. გარდა იმისა, რომ ქართველმა ბავშვმა ილიას, აკაკის და ვაჟას ერთი ლექსი მაინც უნდა იცოდეს ზეპირად, მასსოფრობის ვარჯიში აუცილებელია, რომ წარმატებული კარიერა შეიძლოს. მიმარჩია, რომ სკოლებში მოსწავლეებისთვის სხვადასხვა ავტორის ნაწარმოებებიდან, პოემებიდან და ლექსებიდან საზეპირების მომზადების განაყოფილება, კონკრეტული საგნის მასწავლებელმა, ინდივიდუალურად უნდა მიიღოს და მოსწავლეების სურვილით შეირჩეულიც არ გამოირჩეს. საზეპირების სწავლა ზოგი მოსწავლისთვის ინტერესო, სტრესული და დამთრგუნელია (ზოგადასთვის და არა ყველასთვის). მოსწავლეები ლექსისა თუ ციტატების დაზეპირებას იმ თემაზე მსჯელობას ამჯობინებენ, რაც მათშია გადმოცემული და სწორედ იმ ზოგი მოსწავლის წერილი კულტურა უკიდურესად დაბალი, სიტყვათა მარაგი - მწირი, სტილი - საკანცერლარო. თავს ვერ არიდებენ კლიშეებისა და ბანალური ფორმულირების გამოყენებას. მათი ნამუშევარი სტილისტურად დაუხვეწავია, არ შეუძლიათ სინონიმების აქტიური გამოყენება, ასევე, არ შეუძლიათ მოიყვანონ სხვა ავტორების ქმნილებიდან მოხმობილი ანალიზები თუ არგუმენტები. საზეპირო მასალა გონების ვარჯიშისთვის აუცილებელია და ის აქტიური სამუშაო პროცესის შემადგენელი ნაწილია.

საზეპიროების ერთ-ერთი მთავარი მიზანი ლიტერატურული გემოვნების დახვეწაა. შედეგის გემო უნდა გაიგოს მოსწავლე. ლიტერატურული გემოვნება უნდა ჩამოუყალიბდეს, მდარე და მაღალი ხარისხის პოემების გარჩევა შეეძლოს. თუ მას უნდათ გაკვეთილზე მსჯელობა, ამისთვის მზად უნდა იყვნენ. საზეპიროების გარეშე ამას ვერ მოახერხებს მოსწავლე და საზეპიროც მაშინ არის ეფექტური, თუ მსგავსი ტიპის დავალე-

ბებს, მოსწავლის მხრიდან, გაანალიზება და მსჯელობა ახლავს თან. „ლურჯა ცხენები“ ან „სილაფარდე ანუ ვარდი სილაში“ როგორ უნდა გაანალიზონ ტექსტის მოუხმობლად, შინაარსი უნდა გადმოსცენ? მაგალითად, გასინაარსონ „ივლისისფერი ყინვის თასები“? საზეპიროს ვერ ვუნდებ მოლოდინ დამთრგუნველს. ის საჭიროც არის გონებისთვის. თუმცა, ზომიერების ფარგლებში. მოსწავლეებში ყოველთვის სტრესის გამომწვევია ის, რასაც შეფასება მოსდევს, იმიტომ მასწავლებელმა მოსწავლე, ანალიზისა და საზეპიროების კუთხით, თანაბრად უნდა შეაფასოს, მთავარია, სასწავლო პროცესში ხალისი და ინტერესი ჩადოს. შენც უნდა „აფეთქე“ იმ საზეპიროთი, „გადაუფრინო გუგლს“, შენი განსწავლულობა წარმოაჩინო და თუ „ვეფხისტყაოსანს“ ასწავლი, უნდა ანახო მოსწავლეებს, რატომ იყო „ვეფხისტყაოსანი“ აფეთქება, რა უძლია ნინ, რატომ დევნიდნენ თვითონ ტექსტს და ავტორს... გალაკტიონის სწავლებისას მეექვსეთან ერთად შენც უნდა დაჯდე და იქროლო ვურის მეთეში... მართალია, სამ ჰაგიოგრაფიულ ნაწარმოებს მიყოლებით რომ ასწავლი ბავშვს, ძალიან ილღება. პაუზები თუ არ გააკეთე, სახალისო მომენტები თუ არ შეიტანე, შუაში სხვა თანამედროვე ტექსტი თუ არ წაკითხე ან ფიქრი არ ანახე, ეს დატყვევებს ბავშვებს. ციტატებიც უნდა ეკლავინა, შენ თვითონ უნდა იყო ერთი მსახიობი სცენაზე. სწავლის პროცესი სახალისო უნდა იყოს. ვიღაცა „დაგუგლავს“, ვიღაცა „გუგლს“ გვერდს აუვლის, გადაუფრენს და თუ ბავშვმა მშობლიური ლიტერატურის მნიშვნელოვანი მხატვრული ნაწარმოების ადგილები არ დაისწავლა და არ გაიაზრა, როგორ უნდა ჩამოუყალიბდეს ეროვნული თვითშეგნება? ეს ციტატები მას მთელი სიცოცხლე ემასსოვრება და გამოადგება კიდევ. ლიტერატურაშიც საზეპიროებს არ სთხოვენ ბავშვებს, გრამატიკული ნორმებიც არ ისწავლება. მათემატიკაშიც ხომ არის დასაზეპირებელი ნესები? როგორ უნდა ისწავლო მათემატიკა, თუ თეორია და ნესები არ იცი? ფიზიკაში, ქიმიში ძლიერია ბავშვი და ამ დროს წესს ვერ გუუხვება, კანონი არ იცის. მაგალითად, პითაგორას თეორემა, მენდელეევის პერიოდულობის კანონი. არის ისეთი კანონები, რომლებიც ზეპირად უნდა იცოდეს და ამ დროს შენი სიტყვებით რატომ უნდა გადმოსცე? ყველა წარმატება „გუგლთან“ ვერ იქნება მიბმულ-დაკავშირებული.

ექსპერტის თქმით, თუ ჩვენ გადავხედავთ მსოფლიო გამოცდილებას, მიუხედავად იმისა, რომ ყველგან ჩვენზე უკეთესად იყვნენ ინტერნეტს, საზეპიროები არსად არ არის უარყოფილი. ეს არ ნიშნავს, რომ საზეპიროები უსაფუძვლო რაოდენობის უნდა იყოს. ყველა დონეზე ჩანს, რომ საზეპიროები ჩვენთვის აღარ არის ნამყვანი აქტივობა. ამის ნათელი მაგალითია, თუნდაც, ერთიანი ეროვნული გამოცდები, სადაც ქართუ-

ლისა და უცხოური ენების გამოცდებში საზეპიროებს აღარ სთხოვენ. ეროვნული სასწავლო გეგმა მიანიშნებს, რომ სასწავლო პროცესში აუცილებლად გამოკვეთილი უნდა იყოს შედეგი, ხოლო შედეგამდე მისასვლელი გზა უამრავია. ეს ალტერნატივა უნდა დაფუძოვით მასწავლებელს, როგორც თავისი უფალი არჩევანი. ეს შეიძლება მოხდეს საზეპიროებით ან მის გარეშე. ეროვნულ სასწავლო გეგმაში პირდაპირ წერია, რომ ერთ-ერთი მნიშვნელოვანია არა ცოდნის რაოდენობა, არამედ - ხარისხი, რაც უსტად გულისხმობს იმას, რომ მხოლოდ კონკრეტული ინფორმაციის ცოდნა, საზეპიროები არ შეიძლება იყოს ცოდნის მიღწევის ერთადერთი გზა. ინფორმაციის გააზრება უნდა დაეთმოს დიდი მნიშვნელობა. მასწავლებლის ერთადერთი დოკუმენტი არის შედეგი. ერთმა და იმავე მასწავლებელმა შეიძლება ერთ კლასთან წარმატებით გამოიყენოს ერთი აქტივობა, მაგრამ მეორე კლასთან განსხვავებული აქტივობა დასჭირდეს, რადგან ერთ კლასში სწავლობენ ბავშვები, რომელთათვისაც განზოგადების, ანალიზის პროცესი ნაცნობია, მეორე კლასში კი გვყავს მოსწავლეები, რომლებსაც უფრო მეტი თავისუფლება და მეტი უნარების მიწოდება სჭირდება, რათა შეძლონ მიღებული ინფორმაციის განზოგადება.

ქართული ენისა და ლიტერატურის საგნობრივ პროგრამას თუ გადავხედავთ, გამოვიტანთ დასკვნას, რომ აღნიშნული პროგრამა ორიენტირებულია მოსწავლის ცოდნის, გაგების, გამოყენების, ანალიზის, სინთეზისა და შეფასების უნარ-ჩვევების განვითარებაზე სწავლა-სწავლების საფეხურების მიხედვით. შედეგები, რომლებიც აღნიშნულ დოკუმენტშია განწერილი, დამოკიდებულია მასწავლებლის ოსტატობაზე, თუ როგორ, რა გზებით მიადნენ. ფილოლოგი რევას სირაძე წერდა: „წომენეკლტურული გამოთქმა - საზეპიროც აუცილებელია. ამხელა კაცი ვარ და მე ვერ ვიზეპირებ ხოლმე რალაცას, მაგრამ „განთიადი“ რომ ქართველმა ზეპირად არ იცოდეს, შეიძლება?“ არ შეიძლება. შესაძლოა, ბავშვს „ვეფხისტყაოსნის“ ერთი სიტყვაც არ ესმოდეს, მაგრამ მაინც რალაც ჯაფლოსურ იმპულსს ეზიარება. დაბოლოს, ყველა მასწავლებელი ინდივიდუალურია. მოგვეცით საშუალება, საჭიროებისამებრ, „ვიფრინოთ“ ბავშვებთან ერთად „გუგლთან და გუგლის გარეშე“, თავად გადაწყვიტოთ, რომელ ლექსს ისწავლიან და რომელ - ფორმულას.

ლია გომონია

სისო ვლადიმირ კომაროვის თბილისის ფიზიკა-მათემატიკის № 199-ე საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

სასკოლო აქტიურობა

გვასხსოვლენს ვისი გორისა ვართ

ადიგენის მუნიციპალიტეტის დაბა ადიგენის საჯარო სკოლაში (დირექტორი - გიორგი ქოშვილიანი), ტრადიციულად ყოველწლიურად აღინიშნება დავით IV აღმაშენებლის ხსენების დღე. საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრამ (თავმჯდომარე - ლიანა ტფეძე), ისტორიის მასწავლებლის, ეთერ ბუცხრიკიძის ხელმძღვანელობით, მოაწყო ღონისძიება თემაზე: „გავიცოცხლოთ XI-XII საუკუნეების საქართველოს ისტორია“, რომელიც მიეძღვნა დავით აღმაშენებლის ხსენების დღეს - 8 თებერვალს.

ეთერ ბუცხრიკიძე დაბა ადიგენის საჯარო სკოლის ისტორიის მასწავლებელი

ღონისძიების მიზანი იყო მოსწავლეთა ზნეობრივ-პატრიოტული აღზრდა. VIII, IX, X კლასების მოსწავლეები ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ წარმოჩინათ მეფე დავითი, როგორც დიდი სახელმწიფო მოღვაწე და ძლიერი მოხსილთმთავარი, მისი პიროვნული ღირებულებები და ქვეყნისა და ერის წინაშე უდიდესი დამსახურება. თითოეული მოსწავლის გამოსვლაში ხაზგასმული იყო, თუ როგორ იძლეოდა მეფე ტოლერანტობის, კაცთმოყვარეობის, მამულიშვილობის, ერისკაცობის, სიმამაცის, სიქველის, სიბრძნის, სათნობის, სამართლიანობის, სულის სიმტკიცისა და სისპეტაკის მაგალითებს. მოსწავლეებმა მხატვრულად წაიკითხეს ლექსები, მათ შორის, ანა კალანდაძის ლექსი „გულზე დამადგით ფეხი ყოველმან“, მურმან ლებანიძის „ოდესღაც დიდი ყოფილა საქართველო“. ნაწევრები იქნა ვიდეომასალა „დიდგორის ბრძოლა“ („ძლიერი საკვირველი“), მოიხსენეს დავით აღმაშენებლის „გალობანი სინანულისანი“ და გოგი დაოლიძის მიერ შესრულებული სიმღერა „ოდესღაც დიდი ყოფილა საქართველო“. მოსწავლეებმა ფანდურზე შეასრულეს სამშობლოსადმი მიძღვნილი სიმღერები და აჩვენეს ქორეოგრაფიული ნომრები.

ბინკინაშვილის მღვდელი

ინფორმაცია

„ჰორიზონტი 2020“-ის საინფორმაციო დღე

„ჰორიზონტი 2020“-ის საინფორმაციო დღეების ფარგლებში, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში გაიმართა ევროკავშირის კვლევისა და ინოვაციის ჩარჩო პროგრამის - ჰორიზონტი 2020-ის საინფორმაციო დღე - უსაფრთხო, სუფთა და ეფექტური ენერჯის მიმართულებით. დამსწრე საზოგადოებას მიენოდა ინფორმაცია პროგრამის მიზნებისა და მონაწილეობის წესების შესახებ. ასევე, მის ფარგლებში ენერჯექციის მიმართულებით გამოცხადებული და დაგეგმილი კონკურსების შესახებ. მოკლედ იქნა მიმოხილული მკვლევართა გადამზადებისა და კვლევითი კარიერის განვითარებისთვის მარი სკლოდოვსკა-კიურის პროგრამის მიმართულებით არსებული შესაძლებლობები: მიმდინარე და დაგეგმილი კონკურსები. კვლევითი ინსტიტუტებისა თუ უნივერსიტეტების წარმომადგენლებმა შეიტყვეს კიდევ ერთი მხარდაჭერი ფინანსური ინსტიტუტების შესახებ, რომლის ფარგლებშიც, კვლევებისა და ინოვაციის კუთხით ნაკლებად განვითარებულ ინსტიტუტებს, სამეცნიერო და ტექნოლოგიური დონის გაძლიერების მიზნით, ევროკავშირის წამყვან კვლევითი ინსტიტუტებთან და/ან უნივერსიტეტებთან დამკვეთობის შესაძლებლობა ეძლევა.

ქალაქ ნითელწყაროს (ახლანდელი - დედოფლისწყაროს) ქართული საშუალო სკოლის 1963-64 სასწავლო წლის XI კლასის კურსდამთავრებულების სახელით, კლასის ორგანიზატორი ნანა ჭიჭინაძე ღრმა მწუხარებით იუნწყება, რომ გარდაიცვალა დასწყებითი კლასის პირველი მასწავლებელი, დიდი სამამულო ომისა და შრომის ვეტერანი, ღვაწლმოსილი პედაგოგი ქალბატონი თამარ ყოჩიაშვილი და თანაგრძნობის უცხადებენ მისი ოჯახის წევრებს: ნანა და მიმიკო მერაბიშვილებს, ნუგზარ, ზურიკო და თამრიკო მამუკელაშვილებს.

სკორტი

ზე დიდი წარმატებით ანრი ბინკინაშვილი იასპარეზა, ვინც ჭაბუკებში 76 კილოგრამში ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა. ბინკინაშვილმა სოფლის რინგზე დიდი ჩხუბი გააჩაღა და პოლონელ მაჩია სკორტუბას 2:0, ხოლო გერმანელ ჯერონიმ ეტემის 4:0 მოუგო. ქართველი კარატისტო მეოთხედფინალში სლოვაკ ადი გიორიკსაც ამარცხებდა - 1:0, მაგრამ მსაჯმა ნების დარღვევის მიზეზით გააფრთხილა და წაგება ჩაეთვალა. აღსანიშნავია, რომ გიორიკი მერე ჩემპიონი გახდა, ბინკინაშვილმა კი სანუფემოში გააგრძელა ჩაუქობა: ებრაელ ელრაზეკ მოუსასთან ფრედ, 0:0 კი დაასრულა პაექრობა, მაგრამ მსაჯეთა გადაწყვეტილებით, გამარჯვება მას მიენიჭა, ინგლისელ მიშელ ტორპსაც 2:2 დაუზავდა, შვეიცარიელ კოლ კაბაშის კი 3:2 მოუგო და მედალსაც დაეუფლა.

ჩვენი გუნდიდან ბრინჯაოს მედალების მოპოვება, ამავა ასაკში, დიმიტრი კუნერენკოსაც შეეძლო 61 კილოგრამში, მაგრამ გადამწყვეტი შეხვედრა დათმო და მეხუთეზე დარჩა. მეშვიდე ადგილზე ერთბაშად სამი ქართველი გაციდა: ასევე 17-წლამდელებში - ოთარ ანთაძე (+76), 20-წლიანებში - თამუნა თურმანიძე (61) და 15-იანებში - ლუკა ხვედელიანი (57). მათ მედალები და პრემიები ვერ დაიმსახურეს, მაგრამ მსოფლიოს მეორე ახალგაზრდული ოლიმპიადისთვის სარეიტინგო ქულები კი მოიპოვეს.

ჩიულოს საიბედო სვლა ძიუდოს აკადემიაში დასრულებულმა ჭაბუკ ძიუდოსიტო საქართველოს ჩემპიონატმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა, რომ ქვეყანაში ძიუდოს გეოგრაფია და პოპულარობა განუხრელად იზრდება. ნაკრების წევრები წამოვიდნენ ისეთი რაიონებიდანაც, სადაც ძიუდო ან ბოლო წლებში დათმო პოზიციები (მაგალითად, თელავი, ზესტაფონი), ან ახლა იწყებს აღორძინებას (თუნდაც - აჭარა, რომელსაც ერთი ჩემპიონიც კი გაუხდა).

რუბრიკას უძღვება ირაპლი ტაყაძე

გამოსვლილება

გამჭოლი სემიოტიკური კომპეტენცია, კომპიუტური სქემები, ბლუმის ტექსტონომია და იაკობ გოგებაშვილის „იავნანამ რა ჰქმნა?!“

„ყოველი მეცნიერება ეხება ან საგნებს, ან ნიშნებს... მაგრამ საგნები შეიცნობა მხოლოდ ნიშნებით“

ნეტარი ავგუსტინე

თვითრეალიზებისა და ცხოვრებაში სათანადო ადგილის დამკვიდრებისათვის საჭირო უნარების განვითარება საზოგადოების დაკვეთა და თანამედროვე სკოლის დანიშნულებაა. ეროვნულ სასწავლო გეგმაში ჩამოყალიბებული გამჭოლი კომპეტენციები მოიცავს „იმ ძირითად ცოდნასა და უნარებს, რომელთა გამოუმუშავებლობა და განვითარება ხელს უწყობს ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული ყველა საგნის სწავლებას“ (ესგ. მუხლი 48.1.).

ცხრა გამჭოლი კომპეტენციიდან მნიშვნელოვანია სემიოტიკური კომპეტენცია. მასწავლებლის ნიგნში „გამჭოლი კომპეტენციები“ მკვლევარი ც. ბარბაქაძე განმარტავს: „სემიოტიკა არის საზღვრების მოშლა მეცნიერებებს შორის, მაგრამ ეს არ არის უბრალო საზღვრების მოშლა... ეს არის ურთიერთშერევისა და ურთიერთგაგების პროცესი“ (მასწავლებლის ნიგნი, გამჭოლი კომპეტენციები - „სემიოტიკური ნიგნიერება“, გვ.119).

როგორც მკვლევარი მიიჩნევს, „სემიოტიკური ხედვა შევიძლია შევადაროთ ისეთ სათვალეს, რომელიც მრავალფეროვანია. ეს იმას ჰგავს, ხეს რომ უყურებდეთ ერთდროულად ყველა გვერდიდან, ზემოდან, ფესვებიდან, სხვა ობიექტთან ერთად, უყურებდეთ ამავე დროს ყველა დროში: როცა დაიბადა, როცა გაიზარდა, როცა განვითარდა და ა.შ.“ (იქვე, გვ.122).

ესგ-ის მიხედვით კი, სემიოტიკური კომპეტენცია არის „ვერბალური და არავერბალური, (რუკის, დიაგრამის, სქემის, ნახატი, მელოდიისა და სხვა) საშუალებით გადმოცემული ინფორმაციის გააზრებისა და ინტერპრეტირების, საკუთარი ნაზრებისა და განცდილის სხვადასხვა საშუალებით გადმოცემული აზრის ილუსტრაციით გამოხატვის, სიტყვიერი ტექსტისა და ნახატის ერთმანეთთან დაკავშირების, სიტყვიერად გადმოცემული ინფორმაციის დიაგრამის სახით წარმოდგენისა და ა.შ. უნარი.“ (ესგ. მუხლი 48.3. „ზ“).

სასწავლო პროცესში საგანთაშორისი კავშირების დამყარების აუცილებლობიდან გამომდინარე განსაზღვრულია მასწავლებლის როლიც: „მასწავლებელმა ხელი უნდა შეუწყოს მოსწავლეს, რომ მან ერთ რომელიმე საგანში შეძენილი ცოდნა და გამოცდილება სხვადასხვა შინაარსობრივ კონტექსტში გადაიტანოს და გამოიყენოს“ (ესგ. მუხლი 48.2.).

ეროვნული სასწავლო გეგმის ამ მოთხოვნებთან მჭიდრო კავშირშია ბლუმის ტექსტონომია. მისი კლასიფიკაციის სისტემის ერთ-ერთი სფეროა კოგნიტური (შემეცნებითი) შესაძლებლობები. ბლუმის აზრით, განათლების მიზანია არა მხოლოდ ცოდნის დაგროვება, არამედ მაღალი სააზროვნო უნარების ჩამოყალიბება. აქვე უნდა აღვნიშნოთ საგაკვეთილო პროცესში „კოგნიტური სქემების“ მნიშვნელობის შესახებ, რომელმაც, ფაქტობრივად, შეცვალა მოსწავლისა და მასწავლებლის როლი და ფუნქცია.

ვიდრე ძირითად სათქმელზე გადავალ, მინდა ვაღიარო, რომ საკითხით დაინტერესება განაპირობა კონკრეტულმა შემთხვევამ, რომელიც დაკავშირებულია მეხუთე კლასში იაკობ გოგებაშვილის მოთხრობის „იავნანამ რა ჰქმნა?!“ სწავლებასთან. სხვა უამრავ სახელსთან ერთად, ამ კლასში ქართულ ენასა და ლიტერატურაში შემოდის ვრცელი ტექსტებიც, ერთ-ერთია იაკობ გოგებაშვილის აღნიშნული მოთხრობაც. პირველი თავი - „სამშობლო ღვინისა“ - აღწერილი ტექსტია და ავტორი ასე იწყებს თხრობას: „თბილისიდან რომ აღმოსავლეთისაკენ წახვიდე, მიადგები ერთ დიდ მთას... ამ ცივის მთაზე რომ ახვიდე და იქით, აღმოსავლეთისაკენ, გადაიხედო... დაინახავ გრძელ ლაპლაპა ზოლსა, ჩრდილოეთიდან სამხრეთისაკენ ვაკლებულს“...

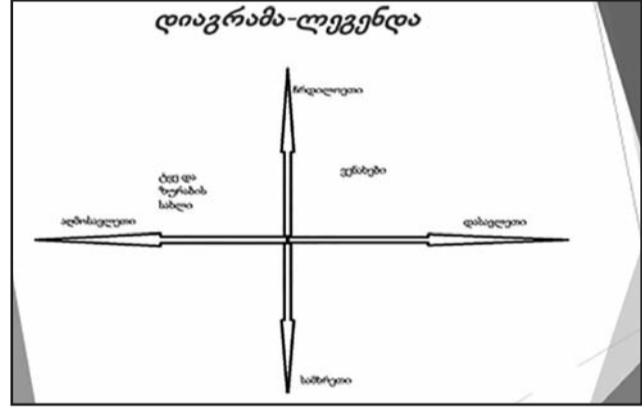
დამეთანხმებით, ამ ასაკში არ არის ადვილი მხარეებში ორიენტირება და ტექსტის კითხვისას შევამჩნიე, მოსწავლეთა თვალგამაგრილებელი როგორ გადაინაცვლა ნიგნიდან ადმინისტრაციული რუკისაკენ და დაინყეს ძებნა, როგორ გაივლიდნენ აღწერილ გზას. აღმოჩინეს, რომ მთისუბნიდან ვაშლოვანამდე ორი მი-

მართულებით შეიძლება მოხვედრა: მთისუბანი-გოდერძის უღელტეხილი-ახალციხე-თბილისი-ვაშლოვანი და მთისუბანი-ბათუმი-თბილისი-ვაშლოვანი.

გადავწყვიტეთ, მათი ცდებისათვის ელექტრონული სახე მიგვეცა და ასე შეიქმნა ანიმაცია „ვირტუალური მოგზაურობა“. რადგან კლასში მხოლოდ ორი მოსწავლეა, მოგზაურებს მათი სახელები - ნიკა და გიორგი - დაეარქვით და გავუდევით გზას მთისუბნიდან ვაშლოვანამდე.

მოგვიანებით ანიმაციის შინაარსი გავფართოვეთ და ის კუთხეები და ქალაქებიც ჩავრთეთ, მოგზაურებს რომ უნდა გაეცლით. ამან საშუალება მოგვცა მოგვეპოვებინა ინფორმაციები იმ ქალაქების შესახებ, რომლებიც მოგზაურებს უნდა გაეცლით.

გეოგრაფიაში ეს სიმბოლო ლეგენდის სახელითაა ცნობილი. ჩვენ ის გამოვიყენეთ პერსონაჟის სახელ-კარისა და სოფლის მდებარეობის აღწერისას, ამასთანავე დაგვეხმარა მხარეებში ორიენტირებაში.

უაღრესად საინტერესო აღმოჩნდა მოსწავლეებისათვის შეთავაზებული მათემატიკური ამოცანები და გრაფიკები, რომლებშიც ასახულია მთავარი პერსონაჟის ასაკი, დედობილ-მამობილთან გატარებული და უკან დაბრუნების შემდგომი წლები.

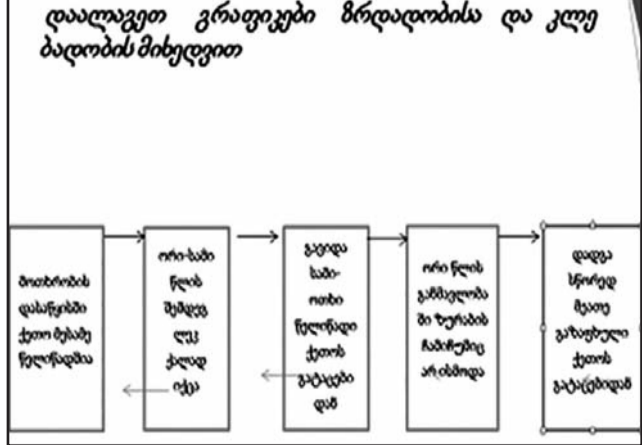

Table with 5 columns: 'მოთხრობის დასაწყისი ქუთუბსა წელარადა', 'ორი-სამი წლის შემდეგ ლე ქალაქი', 'გვიდა სამი-ოთხი წლის წელარადა ქუთუბსა ვახდები დამ', 'ორი წლის განმელობაში ზურაბის ჩამოხრჩე არ იხმობა', 'რამდენი წლისაა ქუთუბი?'. A large question mark is in the last cell.

მოვლენათა შორის კავშირების აღმოჩენის უნარების გამოუმუშავების მიზნით მოსწავლეები მუშაობენ „შედარების დიაგრამებზე“. მათი სოფელი „მთისუბანი“ და სოფელი „ვაშლოვანი“ საქართველოს ორ უკიდურეს წერტილში მდებარეობს. საერთოც ბევრი აღმოაჩინეს.

Table titled 'შედარების დიაგრამა' with two columns: 'ვაშლოვანი' and 'მთისუბანი'. It lists geographical and cultural characteristics for each location.

იგივე დიაგრამა გამოიყენეს ეპიზოდზე „ლეკები კახეთში“ მუშაობისას, რამაც საშუალება მოგვცა სხვადასხვა კულტურები შევედარებინა და მათ შორის კულტურათა შორის ტოლერანტობაზე გვესაუბრა.

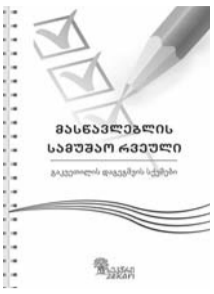
Table titled 'ნანარმოების მესამე ეპიზოდი: „ლეკები კახეთში“ შედარების დიაგრამა' with two columns: 'ადრე' and 'ახლა'. It compares the situation of Georgia before and after the war.

დასკვნა - იაკობ გოგებაშვილის მოთხრობაზე „იავნანამ რა ჰქმნა?!“ მუშაობას ათი გაკვეთილი დავუთმეთ. ტექსტზე მუშაობისას მოგვეცა სხვა საგნებთან - ბუნებასთან, ჩვენს სამშობლოსთან, ხელოვნებასთან და მუსიკასთან - ინტეგრირების საშუალება. მოსწავლეებმა აიმაღლეს ტექსტის კითხვის, ტექსტიდან ინფორმაციის მოპოვების, დამუშავების, ანალიზისა და პრეზენტაციის უნარ-ჩვევები, შესაბამისად ამაღლდა მათი მოტივაცია და აკადემიური მოსწრების დონე. ახლა ისინი მეექვსე კლასის მოსწავლეები არიან და არა მარტო პროგრამულ ტექსტებზე მუშაობენ, არამედ სკოლის ბიბლიოთეკის ხშირი სტუმრებიც არიან. ყველაზე მნიშვნელოვანი კი ისაა, რომ ისინი ამას სიამოვნებით აკეთებენ.

გორა გორგოძი პროექტის „ასწავლე საქართველოსთვის“ კონსულტანტ-მასწავლებელი, სსიპ-შერიფ ნიშიაშვილის სახელობის ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფელ მთისუბნის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

- გამოყენებული ლიტერატურა 1) ი. გოგებაშვილის „იავნანამ რა ჰქმნა?!“; 2) ესგ. მუხლი 48.2.; 3) გრაფიკული ორგანიზატორები, ანუ კოგნიტური დიაგრამები ეფექტური სწავლების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ელემენტი - პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის ტრენინგის მასალები - 2015წ. გვ.61-73; 4) მასწავლებლის ნიგნი - გამჭოლი კომპეტენციები: ც. ბარბაქაძე - „სემიოტიკური ნიგნიერება“, გვ.127-165.

მასწავლებლის სამუშაო რეჟული

მასწავლებლის სამუშაო რეჟული პროტოკოლი... 4 ლარი

ინოვაციური გაკვეთილები დაწყებითი კლასებში

ნიგნის თავმოყრილია დაწყებითი კლასებისთვის... 6.50 ლარი

კათედრის გაგების პორტფოლიო

კათედრის გაგების პორტფოლიო... 6 ლარი

ინტერაქტიური მეთოდების კრებული

კრებული ალფაბეტური ინტერაქტიური სწავლების მეთოდები... 6 ლარი

მასწავლებლის კალენდარი

კალენდარი ისა შედგენილი, რომ მასწავლებელს მთელი წლის განმავლობაში შეუძლია... 5.50 ლარი

ცნობარი დაწყებითი კლასების პედაგოგებისათვის

ცნობარი დაწყებითი კლასების პედაგოგებისათვის... 14 ლარი

ფონეტიკური კრებული I-IV კლასებისთვის. 13 ლარი

მთავარხანოთ საბავსტაბო გაოცდაზისთვის. 10.90 ლარი

ქართული ენის კრებული I-VI კლასებისთვის. 32.40 ლარი

ფიზიკა საბავსტაბო გაოცდაზისთვის. 12 ლარი

ფიზიკა საბავსტაბო გაოცდაზისთვის. 10 ლარი

ქართული ენის გრაფიკა. 7 ლარი

ქართული ენის გრაფიკა. 8 ლარი

ბიოლოგია საბავსტაბო გაოცდაზისთვის. 10 ლარი

ბიოლოგია საბავსტაბო გაოცდაზისთვის. 4 ლარი

ბიოლოგია საბავსტაბო გაოცდაზისთვის. 10 ლარი

ისტორია საბავსტაბო გაოცდაზისთვის. 9 ლარი

ისტორია საბავსტაბო გაოცდაზისთვის. 9 ლარი

ხელმოწერის თანხა გადმოიხსნით რეკვიზიტებზე: მიმღები - შპს „ახალი განათლება“...

მთავარი რედაქტორი: მარიკა ჩიქოვანი

მისამართი: 0102 თბილისი, ტაბაღაშვილის ძ. №3. www.axaliganatleba.ge

ISSN 2233-386X. 9 772233 386008